

ESIET SVEICINĀTI OTRAJĀ TEORĒTIĶU AVĪZES PIETURĀ!

Ir pienācis pavasaris, kas kopā ar svaiguma pilnu gaisu un saules stariem ieved skolēnus satraukumā tuvojošajiem eksāmeniem, it īpaši tiem, kam šie eksāmeni būs pēdējie skolas gaitās. Tomēr mūsu radošums neizsīkst un šajā numurā esam devušies gan koncertzālēs, gan aizkulisēs, par to arī reflektējuši recenzijās, no kurām labākās apkopotas šeit. Paralēli tam, gaidot I Ģederta Ramana Baltijas valstu kompozīcijas konkursu, ielūkojušies šī komponista darbībā un nozīmē mūsu skolas vēsturē. Neizpaliek arī sarunas, esam intervējuši mūsu skolas orķestra diriģentu un komponistu Andri Vecumnieku, kā arī skolasbiedru, čellistu Tomu Augustu Gobu.

Aizraujošu lasīšanu!

Karīna Damberga

INTERVIJA AR

ANDRI VECUMNIEKU

Divas dienas pēc Andra Vecumnieka *Sinfonias G* pirmatskaņojuma devos pie Maestro, lai 20 minūtes pirms skolas orķestra mēģinājuma uzdotu nopietnus un filozofiskus jautājumus. Vecumnieka kungs, uzaudzis teātra vidē (viņa mamma bija spoža aktrise, piedalījies arī *Ugunsgrēkā*), komponē, diriģē, ir pedagogs, kā arī aktīvi iesaistās Latvijas mūzikas dzīvē. Sarunā - par ceļu uz dzīvi mūzikā, kā arī A. Vecumnieka domu skices.

Kā bija dzīvot teātra vidē? Kā tas Jūs ietekmēja?

Tas atstāja diezgan lielus iespaidus, jo praktiski visa bērnība bija pavadīta Dailes teātrī, es zināju visas izrādes no galvas. Tas radīja tādu atmosfēru, kur ir ļoti daudz kā neprognozējama, provokatīva un izaicinoša, jo katrs izrādes iestudējums tika izrādīts vismaz 50 reizes, tāpēc aktieriem rodas

vēlme improvizēt, atkāpties no autora teksta un piedāvāt kaut ko no sevis, it īpaši komēdijās un izklaides izrādēs, protams, Šekspīru un Blaumani neviens neatļausies aiztikt, līdz ar to katra izrāde ir kaut kas neprognozējams, kas ir atsājis uz mani tādu iespaidu, ka, dirigējot skaņdarbu vairākas reizes, es vairs nevaru pateikt, kas notiks priekšnesumā, jo viens ir iestudēt, bet otrs ir izpildīt. Atceros, ka 2000. gadu sākumā Nacionālajā teātrī bija izrāde "Mana skaistā lēdija", kur bija ne tikai aktieri, bet arī orķestris, un mēs ar Viesturu Gaili diriģējām pamīšus - vienu vakaru es, vienu vakaru viņš, un bija kaut kādas vietas, kur mēs jau zinājām - šeit būs improvizācija. Tā bija absolūta brīvība, radošais impulss, daudz improvizācijas un neprognozējamības, bet, ja visu dara pareizi, tad tas mākslas burvības elements pazūd.

Vai teātris atstāja iespaidu arī uz Jums kā komponistu?

Nē, tas drīzāk atstāja iespaidu uz diriģenta darbu, bet arī kompozīcijā man nav problēmu kaut ko saīsināt vai izmainīt. Arī attiecībā uz komponista norādīto tempu, man ir vieglāk konstatēt, ka, reāli dirigējot, tas viss stipri mainās. Citiem vārdiem sakot, teātris ir tāda brīvība, atraisītība, neprognozējamība, bet tajā pašā laikā daudz lielāka komunikativāte, nekā tas ir mūziķu un orķestra vidē.

Kā Jūs skatāties uz savu skaņdarbu no diriģenta puses?

Es skatos absolūti profesionāli kā diriģents.

Nav tā, ka es savu skaņdarbu uzreiz māku nodirigēt no galvas, tas viss ir jāmācās.

Tāpat, kā es attiecos, piemēram, pret Dzenīša partitūru, ko es pirmo reizi diriģēju, tāpat es attiecos pret savu simfoniju. Es to vērtēju no diriģenta viedokļa, nekādi nesasaistot to ar komponista darbu. Vienīgais pluss (vai mīnuss) – ja kaut kas neiznāk, man nav, uz ko novelt vainu, tāpēc, ka tā ir tikai un vienīgi mana atbildība.

Tātad Jūs arī komponējat kā diriģents?

Principā jā, jo man ļoti patīk jauktie un neregulārie taktsmēri, bet tos ir jāprot salikt “pa rokai”. Šajā gadījumā man tā praktiskā un manuālā pieredze stipri palīdz.

Metodisks jautājums – kāpēc komponistam ir vajadzīga partitūras lasīšana kā mācību priekšmets?

Par šo jautājumu var diskutēt, jo, kad nebija datoru programmu un ierakstu, tad komponistam vajadzēja saprast, kā skaņdarbs reāli skan, bet arī šeit ir izņēmumi, piemēram, Prokofjevs rakstīja partitūras tikai in C (tikai partijas attiecīgajos “transportos”), lai atvieglotu diriģenta darbu. Tāpēc tagad pēc manas

iniciatīvas Mūzikas akadēmijā mēs šo priekšmetu pārvēršam par apgriezto instrumentāciju, proti, students veido klavieru izvilumus simfoniskajiem darbiem, kam tie nav pieejami, kas, pirmkārt, ir latviešu mūzika.

Kāda grāmata, rakstnieks, dzejnieks vai dzejolis atbilst jūsu daiļradei?

Konkrēti šajā brīdī man interesē viss, kas ir saistīts ar Agri Engelmani. Es mēģināju izpētīt visu, kas man ir pieejams. Jebkurā gadījumā, tas atkarīgs no konkrētās situācijas un mākslinieciskā un radošā uzstādījuma. Ja tas ir kaut kāds skaņdarbs, kas saistīts ar literāru darbu, tad atbilde ir tur meklējama, bet principā vienu favorītu es nevaru nosaukt. Pat skolas laikos man bija “top” skaņdarbu katalogs, kas mainījās katru nedēļu pēc katra nākamā skaņdarba noklausīšanās. Es negribu izcelt ne konkrētu rakstnieku, ne komponistu, ne mākslinieku, lai cik tas arī jocīgi būtu, jo tas ir atkarīgs no konkrētās situācijas un maniem mākslinieciskajiem uzstādījumiem, ko es vēlos realizēt.

Vai Jums ir bijis kārdinājums diriģēt tikai kori?

Man kārdinājums diriģēt tikai kori vispār laikam nav bijis. Es no tā neatteiktos, bet es esmu sevi distancējis no kora pasaules. Man pašam ir diezgan daudz kora mūzikas, bet ne pēdējos gados. Par vokāli instrumentālajiem darbiem – es neteiktu, ka tas ir tikai koris, bet tas ir viens instruments, kas ir pilnīgi līdzvērtīgs citiem simfoniskā orķestra instrumentiem. Arī diriģēt korus Dziesmu svētkos tāds kārdinājums, ka es par visu varu gribētu tur tikt diriģēt, nav bijis, bet man ir ļoti liela interese strādāt ar kori, jo tur ir citi spēles noteikumi un mākslinieciskās idejas realizācijas psiholoģija nekā orķestrim.

Pastāstiet par saviem kompozīcijas pedagogiem. Kādi ir ieguvumi no Ģ. Ramana, P. Plakida? Ko mūsdienu komponisti no viņiem varētu mācīties?

Ģ. Ramans man bija no 1.klases līdz akadēmijas beigšanai, maģistratūrā man bija P. Plakidis.

Vērtīgākais no Ģ. Ramana, ko vienmēr pieminu, ir viņa apbrīnojamā cieņa un tolerance pret jebkuru, kurš vispār mēģina uzrakstīt kaut kādu noti, bet tajā pašā laikā arī milzīgs prasīgums.

Atceros, ka biju 3. vai 4. klasē, un, kad lielle dižmeistari (12. klases skolēni) gāja prom no savas stundas, Ģ Ramans aicināja viņus uzkavēties un paklausīties labu mūziku. Un viņi sēdēja un klausījās, ko mazgadīgais Vecumnieks ir uzrakstījis. Savukārt, kad es biju 12. klasē, es ļoti labi atceros, kā 4. vai 5. klases skolēns Jānis Petraškevičs arī tika aicināts paklausīties labu mūziku. Tas man ir ļoti palicis prātā. Neraugoties uz to, ka Ramana mūzikas valoda arī ir diezgan diferencēta, viņam ir ļoti demokrātiskas kora dziesmas, bet tajā pašā laikā ārkārtīgi sarežģīta un ekspresīva simfoniskā mūzika, mūzikas valoda, kas ir instrumentālās mūzikas kontekstā. Bet viņš nekad neatļāva kaut ko darīt pašmērķīgi tikai, lai būtu kaut kas moderni un "kruti". Tas palīdz sakārtot to domāšanu. Bet tieši Ģederts Ramans iemācīja dramaturģijas izjūtu, formas izjūtu un kaut kādu skaņdarba kopējo pārzināšanu. Bet no Plakida ir palicis atmiņā viņa apbrīnojama viedums. Viņa mūzikas bibliotēkas un erudīcijas zināšanu apjoms bija absolūti fenomenāls. Es saprotu, ka, laikam ritot un regulāri strādājot pedagoģisko darbu, kaut kādas lietas kļūst pašsaprotamas un automātiskas, bet tajā brīdī tas man bija pārsteigums. Viņš zināja katram instrumentācijas paņēmienam piemērus no pasaules literatūras, katram muzikālam risinājumam piemērus, sauca cēlienus, numurus operām, daļas, ciparus, taktis skaņdarbiem un no sava milzīgā rakstāmplaukta viņš varēja pieiet un nekļūdīgi paņemt Mālera, Brāmsa vai Bruknera simfoniju, it kā viņš ar tām dzīvotos un diriģētu katru dienu.

Kāpēc Jūs nomainījāt savu pedagoģu uz Plakidi, ja visu dzīvi bijāt mācījies pie Ramana?

Ļoti praktisku iemeslu dēļ. Juridiskais iemesls ir tāds, ka maģistratūrā varēja mācīties tikai pie profesora, Ramans tajā laikā bija tikai docents, bet Plakidis bija profesors. Un Ģederts Ramans man arī skaidri un gaiši pateica – mēs esam bijuši kopā 15 gadus, ja Tu tagad teiksi, ka es Tev neesmu apnicis, tad es teikšu, ka Tu man esi apnicis.

Vai varat padalīties spilgtākajos iespaidos par Svenu Dāvidu Sandstrēmu?

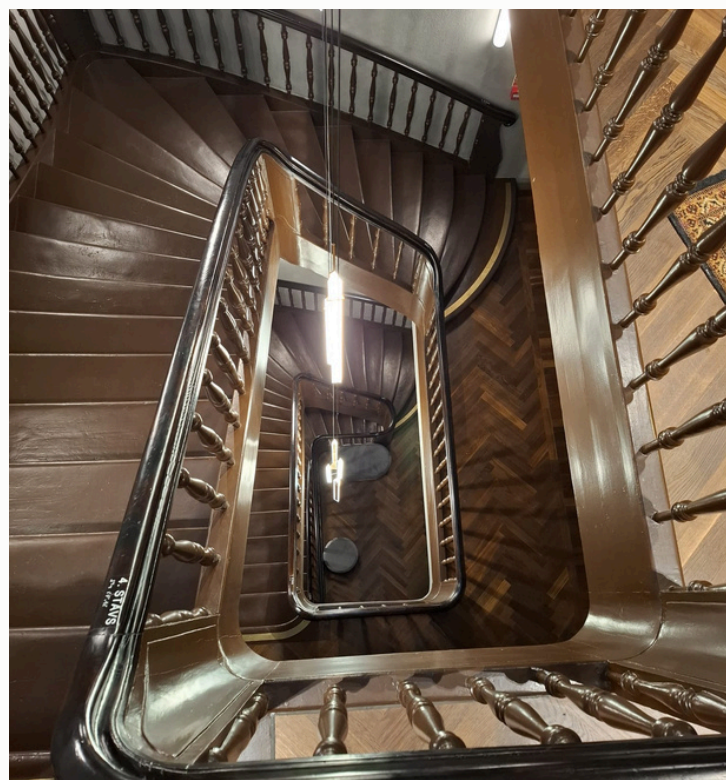
No Sandtrēma iespaidi man ir ļoti mazi, jo es ar viņu kontaktējos mēnesi. Tomēr man bija liels gods, jo viņš ar mani tikās katru nedēļu atšķirībā no citiem, ar ko viņš semestrī tikās maksimāli

divas trīs reizes. Ļoti interesanti, ka viņam bija savs kabinets, bet pedagoģiskās stundas viņš pasniedza tikai pirmdienās. Pārējās dienās viņš tur nāca komponēt. Sandstrēms man parādīja iespējas, kā klausīties mūziku, ko klausīties, kādus skaņdarbus, jo tas bija 1992. gads, kad tikko bija atvēries dzelzs priekšgars, ļoti daudz kas nebija pieejams. Bet vēl man ir palikusi atmiņā viņa pretimnākšana un milzīgā interese. Pie viņa vēlāk mācījās arī Jānis Petraškevičs, tāpēc viņam varbūt arī radās lielāka interese par latviešu mūziku, komponistiem un viņu daiļradi.

Pētera Vaska kora dziesmā "Mūsu māšu vārdi" ir rinda *ņemiet ņemamo visa ņēmēji, tikai galotni nenolauziet. Kas, Jūsprāt, it šī galotne mūzikā un vispār dzīvē?*

Es domāju, ka mūsdienu mūzikā tā galotne varētu būt jaunā paaudze, ko var nolauzt ar kategoriskumu. Nav tā, ka es esmu pasaules naba un mana mūzika ir virsotne. Ir jāsaprot, ka mūsdienās katrs var atļauties justies individuāls, katram ir sava galotne, un nolauzt galotni varētu būt mēģinājums ietekmēt otru cilvēku rakstīt tā, kā es to vēlos. Arī milzīgs Ramana pluss – viņš lauza ilūziju, ka, esot kompozīcijs skolotājs, es rakstīšu skaņdarbu caur savu skolēnu. Mans uzdevums ir palīdzēt skolēnam realizēt savas idejas. Bet šīs idejas var būt arī kā impulss manai radošajai iedvesmai. Un man tiešām ir gandarījums mācīties no saviem audzēkņiem un iepazīt viņu radošumu. Galotne nav absolūtā patiesība.

Jasmīna Marija Enģele

“Es tomēr esmu nopietns zēns”

(P. Vasks)

Sen senos laikos (pirms pāris gadiem) tālu tālās zemēs (EDMS vecajā koncertzālē) man bija tas gods piedalīties kompozīcijas koncertā “Pavasara cepumi”. Tolaik vēl biju mazs ķipars, rakstīju mazus, mīlīgus klavierdarbus un par dzīvi neuztraucos. Kur gan tie laiki palikuši... Taču tas nav svarīgi. Kādā no šiem liktenīgajiem koncertiem pēc uzstāšanās man klāt pienāca neviens cits kā Pēteris Vasks, sakot, ka viņam patika mans skaņdarbs, tīksminājās par izpildījumu un nopaijāja manu galviņu, pirms devās tālāk. Neko daudz par to nedomāju – jauks onkulītis! Bet pēc mirkļa man pienāk tētis ar mazo māsiņu rokās un tādu degsmi acīs, kādu sen nebiju no viņa piedzīvojusi. “Tas bija Pēteris Vasks, tas bija Pēteris Vasks!!” viņš priecīgi sauca, gaidot no manis milzu entuziasmu un līdzvērtīgas zināšanas, kuru tolaik man nebija. Tā nu es nodomāju, ka šogad, Pētera Vaska 80 gadu jubilejā, vajadzētu viņa personību papētīt tuvāk un lūgt piedošanu par saviem neapzinīgajiem deviņgadnieces grēkiem.

Tikties ar Latvijas mūzikas dzīves leģendu Pēteri Vasku ir kas īpašs. Galvā rosījās neskaitāmu jautājumu karuselis, bet tad, kad pārkāpu viņa jaukās mājvietas sliksni, sapratu, ka gribu no Pētera Vaska dzirdēt viņa paša atmiņu stāstus, kas viņam tobrīd šķita pieminēšanas vērti. Bērniība vienmēr atstāj iespaidu uz visu atlikušo dzīves ceļu, izvēli, rīcību, sapņiem un ideāliem. Bet, vai Pēteris Vasks tiešām ir tas nopietnais zēns, par ko sevi dēvē? Par to nu spried tu, lasītāj.

Uz jautājumu, kāds ir bijis P. Vaska pirmais skaņdarbs, komponists pārliecināti atbildēja: “Kopš tās dienas, kad iemācījos pierakstīt notis, es sāku rakstīt mūziku. Viens no pašiem pirmajiem darbiem, ko sakomponēju, bija duets divām vijolēm Sol mažorā 7 takšu garumā, opuss 1. Kādēļ 7 taktis? Laikam uz lapas pietrūka vietas.”

Viena no pirmajām bērniības atmiņām ir P. Vaska stāsts, kā kādu dienu tēvs no baznīcas ķerrā vedis grāmatas, ķerra sagāzusies un grāmatas iekritušas grāvī, taču, par laimi, visas esot izglābtas bez lieliem bojājumiem. Paralēli tam vecākajam brālim bijis uzticēts ķerrā vest mazo Pēteri. Pēdējo nedēļu bija lijis pamatīgs

lietus, ceļi peļķēs, un arī ceļa malā stāvošā vanna bija lietus ūdens pielijusi. Brālis izdomājis Pēteri pabiedēt ar draudiem iesviest viņu šajā vannā. Aiz pārbīla mazais Pēterītis esot brēcis visu atlikušo mājupceļu. Balss ir skanējusi vareni! Pēteris ir arī krāšņi izteicies par savu nepatiku pret formālām drēbēm – tās liek justies ierobežoti, apzmiēgti un neērti. Tā vietā viņš dod priekšroku ērtiem džemperīšiem, kas viņu apskauj teju katru dienu. Vai tā būtu parasta tikšanās vai runa uz skatuves pirms skaņdarba atskaņošanas, omulīga paskata Vasks ar omulīga paskata svīteri agaidīs savu auditoriju. Vienu no šiem leģendārajiem džemperīšiem var apskatīt arī Mūzikas un rakstniecības muzeja izstādē “Prokrastinācija un radīšana”. To izstādei ziedojusi Pētera Vaska dzīvesbiedrene Dzintra Geka.

Pēteris ir arī milzum liels dzīvnieku mīlis, tā ir populāra tēma arī viņa mūzikā (it sevišķi putniņi!), taču vai zināji, ka viņa mājās ievākusies neliela ežu ģimenīte?

Ežu mamma, kura tikai dots vārds Dēzija, vasarā vienu dienu bija iemaldījusies istabā, līdz nesot savu lielo vēderiņu. Ne komponists, ne viņa sieva Dzintra nezināja, kā viņa tur nokļuvusi vai ar kādu mērķi tur palikusi, taču varēja noprast vienu – viņas krāsnī bija mazas adatas maizītes.

Vasarā durvis vienmēr stāv vaļā, lai varētu izvēdināt telpu, un Dēzija to uztvēra kā personīgu aicinājumu omulīgajā namā. Pēc pāris nedēļām Pēteris Vasks ieiet istabiņā un pēkšņi redz 4 mazus bumbulīšus un pašu ežu mammu. Dzintra meklēja risinājumus situācijai, domādama, ko iesākt ar jauno mīluļu ģimenīti, un saņēma padomu, ka vajadzēs vien dot patvērumu – kad mammai beigsies pieniņš, viņa pagriezīsies un aizies, un tālāk mazulīšiem būs jātiek galā pašiem. Dēzija patvērās zem komponista jumta līdz tam brīdim, un vienu rītu jau bija prom. Tā nu mazos ezišus izsēdināja ārā pagalmā, un tie aizrāpoja līdz mammītei, kas gulēja šķūnī, un tur nu viņi turpmāk apmetās. Tās nu ir viņu ziemas mājas.

Petra Elza Stalidzāne

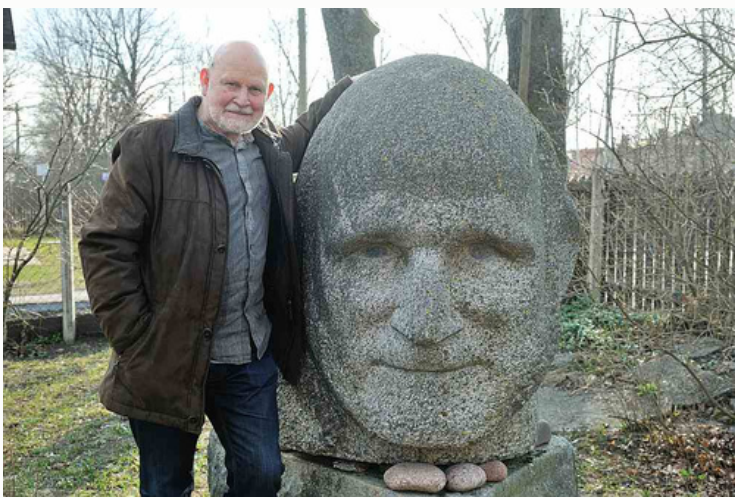

Foto – Timurs Subhankulovs

APKALPOJŠĀ PERSONĀLA STĀSTI

Darbs apkalpojošā personāla stāžā dod iespēju novērot dažādus īpatnējus atgadījumus. Tie var būt gan sirdi plosošī, gan to sildoši. Šeit ir daži stāsti no anonīma kādas Rīgas koncertzāles apkalpojošā personāla darbinieka. Tie ir balstīti uz patiesiem notikumiem.

Lūdzu izlasiet Biļešu paradīzes mājaslapas nosacījumus! Kuplināt Latvijas iedzīvotāju skaitu, radot vismaz trīs vai vairāk bērnus, ir izcili un funkcionāli nepieciešami, lai mūsu brīnišķīgā valsts neizmirtu. Ar šo ražīgo veikumu Jums tiek dāvāta arī t.s. "Goda ģimenes karte", tautā saukta par 3+ karti, ar kuru varat baudīt dažādas atlaides un priekšrocības, tostarp atlaides uz dažādiem koncertiem. Tomēr, lūdzu parūpējieties, lai šī karte vienmēr atrastos Jūsu makā, mīksti noglabāta blakus identifikācijas kartei...

Kāda dāma ar savu dēliņu ierodas uz koncertu un pienāk pie zāles durvīm, kur stāv biļešu kontrole. Dāma parāda biļetes, darbinieks tās noskenē un pamana to, ka uz tām rakstīts: "3+ kartes atlaide". Darbinieks, pildot savus darba pienākumus to augstākajā pakāpē, lūdz dāmai un dēliņam uzrādīt šo Goda ģimenes karti un identifikācijas karti. "Kā...? Man neviens nekad nav prasījis to uzrādīt. Kāpēc, lai man tas būtu jādara?" dāma ar nicīgu toni izdveš. Darbinieks no šādas atbildes ir nedaudz samulsis, bet, nepareizi atcerēdamies Raiņa vārdus: "pastāvēs, kas neapsēdīsies,", nenokar galvu un neatlaidīgi turpina pildīt savus pienākumus. Darbinieks izskaidro, ka, pērkot biļeti ar atlaidi biļešu paradīzes mājaslapā, apakšā ir norādīts – pie ieejas pasākumā jāuzrāda derīga apliecība. Dāmai šāds norādījums neizraisa patīkamas emocijas: "nē, jums ir jālaiž mani iekšā, tūlīt sāksies koncerts". Darbinieks nu sāk krist panikā, jo koncerts tiešam tūlīt sāksies un aizkavēt klientu nekad nav labi, bet šai dāmai nav attiecīgo dokumentu un viņu būtu jāšūta kopā ar dēliņu uz kasi, lai piemaksātu pilno biļetes cenu. Ko darīt? Sūtīt viņu iekšā un aizmirst? Viņa tik neatlaidīgi jau spraucās iekšā. Nē, nedrīkst! Bet varbūt tomēr vienkārši atļaut viņai iet? Ko darīt!?... Vienmēr jāatceras, ka labas attiecības ar kolēģiem ir milzīga priekšrocība. Kamēr darbinieks krīt panikā, pienāk kāds kolēģis un, redzot sarežģīto situāciju, dāmai izskaidro: "kundze, noteikumi visiem ir vienādi, tagad ejiet un piemaksājiet par biļeti, lūdzu!". Dāmas sejā jūtams neapmierinātības kalngals, tā nikni nopūšas, tomēr aizvirzās uz kases pusi, lai piemaksātu attiecīgo summu par biļeti. Ir labi ieatupīt naudiņu un nopirkt biļeti ar atlaidi, lai apmeklētu koncertu, tomēr pārbaudiet, vai visi attiecīgie dokumenti Jums ir pilnā kartība. Tādā veidā gan mūsu, gan Jūsu vakars būs vieglāks. Ja esat 36 gadus vecs vīrietis savos spēka gados, tad neņemiet biļeti ar pensionāra atlaidi.

Brīdis, kurā aptver, ka tava ģimene ir veikusi pareizo izvēli, sniedzot tev attiecīgo vārdu, ir, kad koncertapmeklētāja paskatās uz piesprausto zīmīti pie tavas krūts ar tavu vārdu un pasaka: "Vai! Jums ir tik skaists vārds!". Principā viss pārējais ir sekundārs.

Kā noteikt izlijuša šķidrums bīstamības līmeni? Apkopējām kādā Rīgas koncertzālē ir skaidra procedūra, kā nonākt pie secinājuma. Pēc kāda koncerta, izstaigājot sēdvietas un vērojot, vai tajās kaut kas ir palicis, vietējie apkalpojošā personāla darbinieki pamanīja, ka zem dažiem krēsliem septītajā rindā ir izlijis mistisks šķidrums. Darbinieki izlēma pasaukt apkopēju, lai mistiskais šķidrums tiktu satīrīts. Apkopējai paziņoja: "Mēs nezinām, kas tas ir par šķidrumu – varbūt ūdens vai tēja?". Apkopēja, atceroties apkopēju kursus mācīto procedūru, nolēma to pielietot. Viņa pieliecās, ar rādītājpirkstu notrauca zemi, nolaižīja pirkstu un ar pilnu pārliecību ziņoja: "Tas ir tikai ūdens, viss kārtībā." Lieki teikt, ka tik augstu profesionalitātes līmeni apkalpojošā personāla darbinieki vēl nebija pieredzējuši, tomēr tagad bija skaidrs, ka viss ir kārtībā.

Akadēmiskās mūzikas koncertos bieži izsniedz papīra programmiņas, kurās klausītājam ir dota iespēja saprast, kas tad īsti notiks koncertā un kādi personāži uzstāsies. Koncertzāļu apkalpojošā personāla goda uzdevums ir jauki pasmaidīt un pēc brīnišķīgā klausītāja jautājuma: "Vai varētu, lūdzu, dabūt programmiņu?" apstiprinoši atbildēt un ar dzīvesprieku programmiņu pasniegt. Krīzes moments tiek sasniegts aptuveni 5 minūtes pirms izpārdota koncerta sākuma, kad izprintēto programmiņu skaits sāk izsīkt un lēnām pazust klausītāju ķetnās. Tad pienāk liktenīgais brīdis – aptuveni 2 minūtes pirms koncerta sākuma visas programmiņas ir beigušās, bet pieprasījums pēc tām turpinās. Šajā momentā apkalpojošā personāla darbiniekam jāpaziņo klausītājam, kuram ir nāvīga nepieciešamība pēc programmiņas: "Šobrīd visas programmiņas ir beigušās, centīsimies starpbrīdī tās sagādāt." Reakcijas no klausītājiem sniedzas galējībās. Lielākoties tie ir saprotoši un ļoti jauki, tomēr gadās arī klausītāji, kuri nav pārāk laimīgi par šādu situāciju un izrāda savu nepatiku. Reiz kāds apkalpojošā personāla darbinieks paziņoja dāmai, ka programmiņas ir beigušās, bet aiz stūra stāv plakāts ar QR kodu, kuru noskenējot, atveras vakara programma. Dāma darbiniekam izteicās šādi: "Pats ejiet ap stūri, mans vakars ir izbojāts!". Nebūsim kā šī dāma, izmantosim modernās tehnoloģijas, taupīsim papīru, tinti un baudīsim koncertus.

Sigvards Jēkabs Skuja

TOMS AUGUSTS GOBA - SIERA KRUASĀNS AR MARMELĀDI

Ir vēls darbdienas rīts – trešā vai ceturtā mācību stunda jau sākusies, un no mūzikas korpusa gaiterņa plūst čella skaņu vibrācijas, kas atgādina sol minora trijskaņus vai kādu Baha čella svītu. Protams – to spēlē neviens cits kā Toms Augusts Goba. Mēs viņu varam pamanīt no vairāku kilometru attāluma gan auguma, gan skaļuma, gan arī izcilās čella spēles dēļ. Bet kā Dārziņskola ieguva šo cēlo figūru? Kāda ir viņa dzīve? Par šiem jautājumiem var filozofēt ilgi, taču nav vajadzības, jo šajā avīzes numurā ieskatīsimies Toma dzīves gājumā, aplūkosim viņa rakstura iezīmes un, cerams, uzzināsim ko jaunu.

Jaunība un (ne)draudzība

Vairāku puīšu un meiteņu starpā saskatāms vēl mazs un nezinošs Tomiņš, kurš ieradies šajā nepazīstamajā skolā, jo zēna vecākā māsa arī tepat jau mācījās. Cerība, ka izveidosies draudzīgs radniecības moments starp abiem sākumā nepiepildījās, jo sākotnējos mācību gados māsa nevēlējās redzēt savu brāli un pat ienīda viņu. Taču, protams, māsa nebija ne vienīgais, ne galvenais faktors, kāpēc Toms šodien šeit atrodas. Mūzikas plūsma asinīs jau izveidojās no vecāku gēniem; māte – operdziedātāja, tagad strādā Mūzikas akadēmijā kā profesore, arī tēvs kādreiz nodarbojies ar mūziku un spēlēja čellu. Pateicoties DezoksiriboNukleīnSkābei, zēns mantoja interesi par mūziku un, atnākot uz skolu piecu gadu vecumā, mazajam Tomiņam jau ātri iepatīkās čella spēle. Izskatās, ka nervu sistēma arī darījusi savu darbu, jo mūziķis jau agri dzīvē uz skatuves jutās kā brīvs putns – bez stresa un ar mierīgu

prātu. Vai nu tas atkal no ģimenes gēniem paņemts, vai arī piens palīdzēja šo īpašību veidošanai. Ja vecāki nebūtu pievērsuši zēnu stilīgajam locīnstrumentam, tad liela iespēja, ka Toms vienalga būtu mūziķis un spēlētu, ja ne čellu, tad kādu citu instrumentu.

Toms *fortissimo*, Toms *visād-issimo* un Toms *dažreiz-skolā-issimo*

Mēs visi labi zinām Toma raksturu un personiskās īpašības. Es neatceros pēdējo reizi, kad būtu redzējis Tomu visu nedēļu skolā, taču ir brīži, kad viņa eksistenci var izjust *!oooti* labi. Kā jau ievadā pieminēju, jaunieša skaļuma līmeni varētu salīdzināt ar *fortissimo*, bet noteikti ne sliktā nozīmē. Lai gan dažs labs varētu Gobas kungu uzskatīt par kaitinošu un biedējošu, jāsaprot virsrakstā minētās “marmelādes” aspekts un apakšvirsraksta *viss-issimo* nozīmi. Zem garā, staltā auguma un skaļās balss var atrast labu humora izjūtu, spilgtu emocionālo raksturu un spēju izteikt savas domas tik brīvi, kā neviens cits nemāk. Viņa raksturs tiešām aptver visu iespējamo no prieka līdz dusmām un no humora līdz nopietnumam. Bet ja Toms *fortissimo*, tad kāpēc Toms *dažreiz-skolā-issimo*? Kur pazūd šī apoloniskā galva? Nav iespējams atrast katru iemeslu, kāpēc Gobība mītiski nav uz stundām, taču daudz kas IR zināms. Iepriekšējā avīzē tika aprakstīta problēma par to, ka stundu skaitsursos nav tik liels kā astotajā vai devītajā klasē, bet gan stundas haotiski saliktas, un arī pats Toma kungs saka, ka izkārtojums nepalīdz mēģinājumu noorganizēšanai. Tad, ja ir vajadzība noorganizēt simts mēģinājumus, kaut ko sanāks nokavēt. Papildus tam, liela daļa rītu tiek pavadīta “enerģiju uzkrāšanai”, kas veicina aktīvāku turpmāko dienu gaitu un uzlabo Toma pašsajūtu.

Toma divas lielākās mīlestības - piens un čells

Tomu varētu nosaukt par “pienaholiķi”. Nebrīnītos, ja šis piena kārotājs izdzer vairāk piena nedēļā, nekā vairums cilvēku mēnesī. Neticat? Vienkārši paskatieties uz viņa garumu! Šis vairāk nekā sešu pēdu jauneklis spētu pieveikt jebkuru basketbolā. Un mans vārdu salikums nav pārspīlējums - ja būtu iespēja, šis “pienaholiķis” dzertu pienu katru dienu. Jaunieša acīs tā nav kā nekontrolējama šķidrums atkarība, tā arī nav vissgaršīgākā substance pasaulē, bet tas ir nomierinošs, stabilitāti kontrolējošs dzēriens, kas dod miera sajūtu un remdina viņa krāšņo emociju paleti. Bet nu, protams, šī palete ir arī kaut kā jāizkrāšņo, un tāpēc pretsvars pienam ir čells.

Toma kungs, kā jau iepriekš minēts, ļoti cītīgi spēlē savu instrumentu, taču pašam spēlēt čellu ir viena lieta, bet klausīties citus ir kas cits. Tomam ļoti patīk, kā britu čelliste Žaklīna di Prē ir “spēlējusi instrumentu ar savu pirkstu tehniku, naturālo jeb brīvo piegājieni uz interpretāciju un izkalkulēto locīņa izmantošanu”. No komponistiem Gobība atzīst Jāņa Ivanova čellkoncerta otrās daļas meistarību, un, lai gan dažas vietas ir neērtas, darbs ir apbrīnojams. Vēl no latviešiem labs komponists liekas Pēteris Vasks, kas sarakstījis darbus čellam, jo, kā pats Toms sacīja, “Vasks zina bumbu”.

Toms un nākotne

“Nav jēgas uz ārzemēm traukties, ja nav plāna” - šie vārdi nāk no Toma, kurš neplāno mācīties Vācijā vai Zviedrijā, vai citur.

Pēc Emīla Dārziņa mūzikas skolas čellists dosies uz Latvijas Mūzikas akadēmiju. Toma galvā pagaidām domas ir tikai par studijām - nākotnes karjeru vēl nav pilnībā apdomājis. Joprojām ir iespēja, ka nodarbosies ar čellu, taču galvenais viņa dzīvē nav peļņa vai slava, bet gan prieks un labsajūta, kas tiks iegūta dzīves gaitā.

Siera kruasāns ar marmelādi - Toms Augusts Goba

Nu tad mēs esam apgājuši veselu apli un nonākuši atkal pie virsraksta, tikai apgrieztā secībā. “Siera kruasāns ar marmelādi” nav apzīmējums, ko pats izdomāju, lai aprakstītu Tomu, bet gan viņa paša ideja, kā viņš sevi raksturotu, ja būtu bulciņa. Cerams, ka varbūt tagad šis nosaukums dod citu iespaidu, nekā tas deva sākumā. Šī garā un staltā persona, kas sevi ietver saldās personības daļiņas un lielu jo lielu mīlestību pret pienu, persona, kas spēj ļoti emocionāli izpausties caur notīm - vai nu tās būtu vislielākās sāpes, prieks, dusmas, vai vēl kas daudz cits, un galu galā persona, kas pilda izcila čellista, apburoša skolnieka un neapšaubāmi laba kursabiedra amatu, veido Tomu par izcilu un unikālu personu. Lielākās bučas no Toma puses tiek sūtītas viņa specialitātes skolotājam Dacei Pūcei par viņas spēju uzaudzināt Tomu un, protams, mammam!

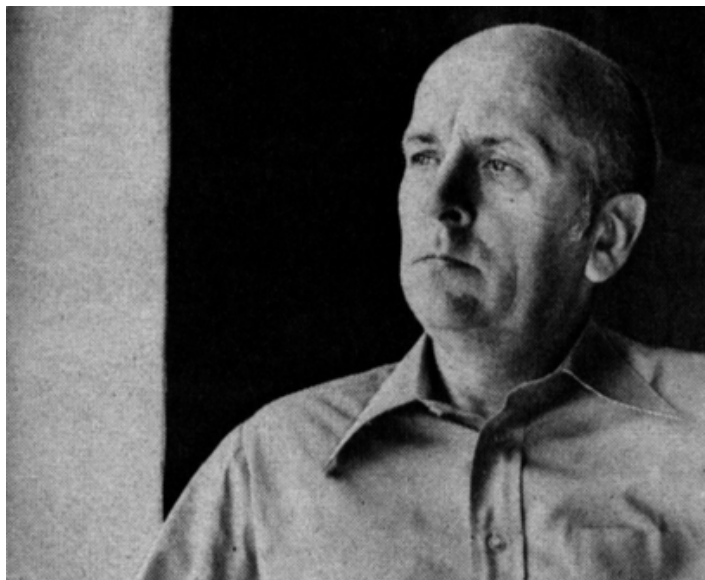
ĢEDERTS RAMANS

Jau tuvojas aprīļa beigas, un tas nozīmē ne tikai, ka drīz būs eksāmeni, bet arī I Ģederta Ramana Baltijas valstu kompozīcijas konkurss. Vai Jums, lasītāj, ir pazīstams šis vārds? Iespējams, ir dzirdēta estrādes dziesma "Man šodien 18 gadi", ko ir sarakstījis tieši šī raksta galvenais varonis. Tomēr, Ģederta Ramana personība ir daudz plašāka un svarīgāka par tikai vienas dziesmiņas komponēšanu. Aicinu iepazīstināties ar šo daudzpusīgu cilvēku tuvāk!

Līdzīgi kā Lūciju Garūtu, arī Ģedertu Ramanu salīdzina ar saulīti, kas uzmundrināja un mierināja studentus, strādājot gan Mūzikas akadēmijā, gan Emīla Dārziņa mūzikas skolā. Komponists, kādrēizējs mūsu skolas audzēknis Pēteris Plakidis Ramani apraksta kā ļoti sirsnīgu cilvēku, kas prata klasē uzburt radošu atmosfēru ar labvēlīgu attieksmi pret katru audzēkni. Neskatoties uz savu aizņemtību – no 1968. g. līdz 1984. g. Ramans pildīja Komponistu savienības valdes priekšsēdētāja pienākumus, kā arī strādājis par skaņu režisoru Latvijas Radio un vēlāk Latvijas televīzijā, un, protams, komponējis – komponists nostrādājis Emīla Dārziņa mūzikas skolā daudzus gadus, iedvesmojot un atbalstot tādus mūsdienās pazīstamus komponistus, kā Jānis Porietis, Jānis Petraškevičs, Andris Vecumnieks, Imants Zemzaris u.c.

Ģederts Ramans sākumā mācījās Daugavpils mūzikas skolā, kur mācījās spēlēt klavieres un vijoli, vēlāk pēc II Pasaules kara Saulaines kapelā apguva klarnetes un akordeona spēli. Kopā ar draugiem spēlēja pasākumos, sarīkojumos un kāzās. Pirmā profesijas izvēle bija meteorologs, un Ramans pat iestājās Latvijas Universitātes meteoroloģijas fakultātē, tomēr saprotot, ka vēlas mācīties konservatorijā, sāka uzkrāt profesionālas muzikālas iemaņas Rīgas 1. mūzikas skolā akordeona spēles klasē un pēc gada pārgāja uz kordiriģēšanas nodaļu Mediņos, paralēli izmēģinot sevi arī kompozīcijā. Nepabeidzis mūzikas skolu, Ramans iestājās konservatorijā Ādolfa Skultes kompozīcijas klasē. Varam tikai apbrīnot viņa mērķtiecīgumu un neatlaidīgumu – iestāties konservatorijā bez vidējās mūzikas izglītības ir neiedomājams panākums.

Pēc Jāņa Ivanova uzaicinājuma, vēl mācoties augstskolā, Ģederts Ramans sāka strādāt Radiofonā, vēlāk arī Latvijas Televīzijā.

Bet galvenais mūža darbs viņam bija komponēšana. Viņu var pieskaitīt pie latviešu simfoniju loka līdzās tādiem autoriem kā Jānis Ivanovs, Ādolfs Skulte, Imants Kalniņš, un Romualds Kalsons. Ramans sarakstījis deviņas simfonijas (1957–1988), kas atspoguļo viņa muzikālās domāšanas attīstību dažādos radošās darbības posmos. Šie darbi ir stilistiski dažādi, piemēram dažos dominē programmatiskas ieceres, citos vairāk izpaužas abstrakta simfoniska domāšana. No Ramana simfonijām īpaši izceļama Sestā simfonija (1979), kura tiek uzskatīta par vienu no komponista radošā brieduma virsotnēm. Šajā darbā koncentrējas gan emocionāls dziļums, gan filozofiska noskaņa.

Svarīga Ramana radošās darbības daļa saistīta arī ar estrādes un džeza mūziku. 20. gadsimta 50. gadu beigās viņš kļuva par vienu no latviešu estrādes mūzikas pionieriem. Viņa dziesmas, piemēram, "Man šodien astoņpadsmit gadu", "Vakara saulei" u.c., kļuva populāras plašākā auditorijā. Kā arī citos simfoniskajos darbos viņš akadēmisko mūzikas valodu savienoja ar vieglās mūzikas stilistikas elementiem. Viens no ievērojamākajiem šīs ievirzes darbiem ir Koncerts saksofonam, stīgu orķestrim un klavierēm (1962), kurā komponists demonstrē spēju integrēt populārās mūzikas ritmus un krāsas simfoniskā skanējumā.

Ne mazāk par Ramana mūziku interesanta ir arī viņa personība un īpašas rakstura īpašības. Atmiņās dalījās viņa meita, Kristīne Ramane, piemēram par savdabīgu Ramana diētu "viņš veselu gadu ēda tikai siermaizītes, vienu noteiktu siera šķirni". Viņš bija arī sportisks cilvēks, "ziemā mēs slēpojām, vasarā viņš skrēja gar jūru, pēc tam mazgājās aukstā dušā un līdz oktobrim gulēja pie atvērta loga".

KARTUPEĻU DEJAS UN BIMBERLS

Šogad EDMS teorētiķu nodaļas pārstāvjiem (un īpašajam viesim Andrejam Avramecam) 1.aprīlī bija īpaša iespēja piedalīties Teorētiķu valsts konkursā Jelgavā, kurā domāja, analizēja un pielietoja savas praktiskās zināšanas, lai kopīgiem spēkiem nonāktu pie uzvaras, slavas un Musedo MT-40 Metro-Tuner balvā.

Vai tu zini, vai tu mini, kuram teorētiķim pieder aprakstītā pieredze?

Kad kartupeļi dejo 24 kadros sekundē, ir skaidrs, ka teorētiķu konkursa diena ir klāt. Šis rindkopas autoram jau uzreiz bija skaidrs mērķis un uzdevums. Viņš bija tik ļoti apņēmīgs un nepacietīgs, ka dienu iesāka plkst. 4.00. Konkursa diena bija kā aisberga virsotne, jo visās konkursa daļās vislielākais darbs notika aizkadrā, pirms šīs liktenīgās dienas. Mocarta suņa vārda izpētīšana, nošu kātiņu dzēšana, kadenču "izrakšana" un nopietnā zēna Pētera Vaska putnu meklējumi – tas viss ir tikai mazs ledus izaugums virs ūdens. Taču pati konkursa diena bija muzikāli un arī visos citos līdzbraucošajos brauciena kritērijos neatkarojama. Gan kompānija, gan uzdevumi, gan zīmuļa glorificēšana, gan arī dziedoņu izpaušanās, kas dažu labu izpildītāju gandrīz noveda līdz ārprātam, lika gavilēt arī mentāli. Pats konkurss pagāja vairāk kā spēle, nevis eksāmens. Mūzikai tika noņemtas analīzes, Mocarta šuneļa identitātes vietā tika uzrakstīti viņa paša dzimšanas dati, kompozīcija tika atrādīta un publikācijas neizbēga bez acu skatiena. Jāteic – šī diena bija kā pelde sēklī, bet, lai tiktu līdz aisberga vistālākajiem augoņiem, jābrien dziļumā. Vislabāk šo sajūtu nodefinēja Maestro Vecumnieks – mūzika nav novērtējama un Ministru kabineta pantu rāmī ieliekama. Protams, iegūtās balvas (lukturītis un rokasspiedienu) ir fundamentālas sastāvdaļas teorētiķu izaugsmē un turpmākajā attīstībā, taču visa organizēšana, plānošana un realizācija likās datumam pārāk atbilstoša.

Man viss patika :). It īpaši balvā saņemtās "Pure" konfektes. Žēl, ka ne eklēri.

Brauciens uz Jelgavu nūdien bija pieredze. Varēja just apkārt sēdošo kolēģu nervozitāti, ar ko katrs cīnījās citādāk – kāds kopā ar skolotāju Ivetu Grundi atkārtoja jautājumus par Mocartu, cits skaitīja pie sevis rindiņas ar mūzikas terminiem itāļu valodā, dažs labs pat uzdziedāja *Ziedu duetu* neiespējamās oktāvās. Pasākums noritēja raiti, mierīgi un salīdzinoši klusi. Bija jauki parunāties arī ar citu skolu teorijas nodaļu pārstāvjiem, visi bija diezgan draudzīgi un miermīlīgi, kopīgu valodu atradām vieglajā satraukumā, ko izjuta ikviens dalībnieks. Bija interesanti vērot viktorīnas norisi un sekot līdz jautājumiem, kompozīciju konkurss arī bija iespaidīgs. Lai arī vakars nedaudz ieilga, brauciens mājās jau bija ar lielu gandarījumu un patīkamu lepnumu krūtīs, ka tas nu ir izdarīts.

Šogad "april april" datumā notika ne tiek liels "april april" pasākums. Protams – nevarētu teikt, ka neizjutu prieku un jokošanās sajūtu, it īpaši kompozīcijas konkursa daļā, taču šis "festivāls" bija noteikta traumas deva, kuru atcerēšos savu atlikušo mūžu. Pieredze daudz ko man iemācīja – to, cik grūta ir dzīve Grundei, to, ka *Ziedu duets* neiespējamās oktāvās nav TIK neiespējams, un to, ka Dārziņi joprojām ir pirmajā vietā!!!

Kamēr Rīgā solīja nožēlojamus laikapstākļus, tikmēr Jelgavā spīdēja saule un cilvēki jau gatavojās vasarai. Teorētiķiem gan līdz vasaras izjušanai bija tāls ceļš. Bija sajūta, ka garā diena

vilkās un vilkās, jo īpaši kompozīcijas koncerta laikā. Prieks dzirdēt tik dažādus kompozīciju stilus un rokrakstus. Nesaprotu gan, kāpēc balvā deva Metro-Tuner, ja nu vienīgi Latvijas teorētiku balss intonācija ir tik katastrofāli nekvalitatīva, ka tas ir vienīgais glābiņš Latvijas solfedžēšanas nākotnei. Kā jau ierasti, Valsts Konkurss ievilkās un mājās ieradāmie aptuveni pusotru stundu vēlāk nekā iecerēts un smadzeņu resursu izsīkums bija neizsakāms.

Sīgards Ernests Pētra Kāriņa Jasmīna

Apkaunojoši un neērti brīži velkas lēni, kamēr visi mūsu piedzīvojumi paskrien sekundes laikā. Kā I. Ziedonis rakstīja dzejolī "Dziesmiņa par prieku" – kad viņam ir skumjāks brīdis, viņš apsēžas un prieka pēc uzraksta dziesmiņu par prieku, kas, manuprāt, skanētu jautri un mažorā. Interesanti, ka savu raksturīgo skanējumu "Dziesmiņai par prieku" ir piešķīris arī Raimonds Pauls.

O. Vācieša doma par dzīvi apliecina, ka mūzika nav tikai skaņa, ko dzird ausis. Tā ir klātesoša dabā, mūsos pašos un mūsu iekšējā pasaulē, un, manuprāt, tieši šo trīs mūzikas izpausmju variācijas veido cilvēka dzīves skaņdarbu.

Liene Puriņa, 8.klase

ESEJAS UN RECENZIJAS

"LĪDZ MALĀM DZĪVE PILNA MŪZIKAS" (O. VĀCIETIS)

Mūzika pavada cilvēku gan dabā, gan attiecībās ar citiem, gan viņu iekšējā pasaulē.

Mūzika dabā ir dabas skaņas, kas nereti veido patiesu melodiju un pavada cilvēku dabā. Vēja šalkoņa, lietus pilienu ritmiskais sitiens un dažādu putnu dziesmas rada dzīvu, mainīgu skaņu pasauli. Manuprāt, šīs dabas veidotās skaņas, ritmi un melodijas nav nejaušas, bet domātas, lai dažkārt sniegtu cilvēkam mieru un iedvesmu. Šajā ziņā dabu varētu uzskatīt par vienu lielu orķestri, kas spēlē bezgalīgu skaņdarbu.

Mūzika ir arī cilvēku savstarpējās attiecības un sarunas tajās. Arī O. Vācietis sacīja: "Dzeja ir vārdiska mūzika. Nekādu šaubu!" Cilvēka balss ir kā melodija. Balss intonācija, priecīgi smieklī vai satraukuma pilni vārdi veido skaņu paleti, kas atspoguļo ikdienas noskaņu. Katrs cilvēks savā veidā "skan" citādi, un šo skaņojumu ietekmē gan cilvēka domas, gan garastāvoklis. Attiecības starp cilvēkiem ir līdzīgas duetiem un kopdziedāšanai. Reizēm harmoniskas, reizē disonē.

Mūzika mājā arī cilvēka iekšējā pasaulē, jo mūsu domām, sapņiem un pārdzīvojumiem ir savs skanējums. Manās domās prieka pilnos brīžos galvā skan jautras mažora melodijas, taču nopietnāki un skumjāki brīži ir minorā. Apkaunojoši un neērti brīži velkas lēni, kamēr visi mūsu piedzīvojumi paskrien sekundes laikā. Kā I. Ziedonis rakstīja dzejolī "Dziesmiņa par prieku" – kad viņam ir skumjāks brīdis, viņš apsēžas un prieka pēc uzraksta dziesmiņu par prieku, kas, manuprāt, skanētu jautri un mažorā. Interesanti,

Ojārs Vācietis kādreiz ir sacījis: "Līdz malām dzīve pilna mūzikas!" Bet kur tad to var atrast? Un... ja nu tā ir tikai mūsu iztēlē?

Ja tā padomā, mūzika ir atrodama visur. Tā ir atrodama modinātāja zvana signālā, kas mani pamodina vai apbēdina katru rītu. Tā ir atrodama putnu balsīs, kas mūs pavada gājienā uz skolu vai darbu. Tā ir dzirdama E. Dārziņa mūzikas skolas gaitēnos, jo katrā klasītē kāds mēģina iemācīties skaņdarbu. Tā ir atrodama arī klases melnajos krēslos, kas tiek atgrūsti uz aizmuguri, lai mēs varam apsēsties. Šī gan ir kakafonija, bet kakafonija arī skaitās mūzika. Tātad sanāk, ka mūzika patiešām ir visur. Vai ne? Mans mīļākais dzejas piemērs tam, ka mūzika ir visur, ir A. Čaka dzeja. Ūdens noteku caurule bija viņa "pirmais mūzikas instruments", jaunkundze uz ielas – veikla, "kā spēlējot vijoles lociņš", viņa Rīga dzied un skan. Viņš visas visnedzejiskākās lietas prata pārvērst mākslā.

Bet mūzika ir mūsu radīta. Mūzika ir māksla. Māksla ir iztēle. Es nezinu, vai tas ir tāpēc, ka esmu mūziķe, bet mans prāts strādā kaut kā... citādi. Klusums ir mans lielākais skaļums. Manā prātā katra situācija ir mūzika. Katrai situācijai pieder skaņa, dziesma. Es nefunkcionēju bez skaņām. Es esmu skaņas. Es nevaru to izskaidrot, un dažkārt tas man liek vaicāt – vai tas ir normāli? Tieši tā ir uzrakstīts O. Vācieša "Klavierkoncerts". Skaņas, burtus, zilbes dzejnieks pārvērs brīnišķīgā mākslas darbā. Es to varu saredzēt. Sadzirdēt. Jā, es redzu mūziku. Es to jūtu. Vai tas ir normāli? Mūzika ir visums. Tā var būt jebkas un jebkur. Kā plastilīns, kas nekad neizzūst. Mūzika var

matemātika. Dzeja plus mūzika ir visskaistākā dziesma. Kā O. Vācietis teica: "Dzeja ir vārdiska mūzika. Nekādu šaubu." Es tam piekritu. Ļoti. Arī dziesma "Pūt vējiņi". Latvijas otrā himna.

Mūzika ir viss. Tā ir mana atbilde. Mūzika ir visums, iztēle, skaļums, klusums un viss kopā. Un kaut kādā veidā mūzika ir īsta. Visīstākā. Vai tagad ir normāli?

Izabella Smeltere, 8. klase

PŪST VAI NEPŪST – TĀDS IR JAUTĀJUMS

23. janvāra vakarā devos uz Latvijas Universitātes aulu, lai sajustu īstu pūšanu. Orķestris "Sinfonietta Rīga" kopā ar diriģentu Normundu Šnē un mežradzniekiem Artūru Šultu, Gunti Kronīti, Miku Bankevicu un Kalvi Etkinu bija sagatavojuši visnotaļ virtuozu priekšnesumu.

Tomēr pirms virtuozā sprādziena orķestrim bija iespēja parādīt savas krāsas bez solistiem. Pirmais skaņdarbs portfelī bija Vīnes klasiķa Jozefa Haidna 94. "Pārsteiguma" simfonija Sol mažorā. Šis darbs bija kā apliecinājums tam, ka "Sinfonietta Rīga" patiesībā ir liela izmēra kameransambļis. Lai piedod Haidns, bet viņa mūzika, vismaz jauniešu vidū, visbiežāk neizraisa stāvovācijas un izteikti dziļu interesi (kas gan nenozīmē, ka viņa mūzika nav baudāma, lūdzu, neveiciet represijas pret recenzijas autoru). "Sinfonietta Rīga" mūziķi tik labi viens cits citu un saklausā, ka tā vien liekas, ka tie varētu papildināt cits cita pusratā atstātu teikumu. Tā rezultātā 94. simfonijas dinamiskie kontrasti, instrumentu saspēles un otrās daļas forte akordi lika pat vismiegainākajam aristokrātam pirmajā rindā atmosties un klausīties ar interesi. (Jautājumu gadījumā par aristokrātiem meklēt tuvāko mūzikas literatūras skolotāju.)

Pirmās daļas beigas un otrās daļas sākums ieviesa izteiktu kontrastu koncerta atmosfērā. Vispirms mūsdienu vācu komponista Filipa Mainca Berlīnes naktsdzīves ainu iedvesmotais skaņdarbs "der zerfall einer illusion in farbige scherben", kuram sekoja 20. gadsimta elektroniskās mūzikas pioniera Lučano Berio skaņdarbs "Requies", veidots amerikāņu mecosoprāna un komponista dzīvesbiedres Keitijas Berberianas piemiņai. Klausoties šos

darbus nonācu pie fundamentāla jautājuma – kādam nolūkam tiek rakstīta mūsdienu mūzika? Šajā gadījumā lielāku jautājuma zīmi liekot uz cienītā Mainca kunga veikumu. Rodas priekšstats, ka šīs mūzikas ideja ir parādīt dažādas tehnikas, tembrus, bet pašu darba vēstījuma izteikšanu nevirzīt kā mērķi.

Nenoliedzami fascinējoši ir dzirdēt nekad nedzirdētas skaņas, ko rada orķestra instrumenti, tomēr vai klausītājs ir ieradies baudīt skaņas vai baudīt mūziku? Tas lai paliek katra rokās, ausīs un sirdī, ja tāda ir.

Pienāca koncerta noslēdzošais skaņdarbs, un visi sanākušie Latvijas mežradznieki, kuriem tovakar nebija jāspēlē Liepājā, Operā, Kongresu namā, 7. klasītē vai zem tilta, jau patīkami satraukti tirināja savas kājeles uz aulas koka beņķiem. Uz skatuves ieradās četri mežradznieki glaunos uzvalkos un atskaņoja Roberta Šūmaņa "Koncertskaņdarbu" 4 mežragiem un orķestrim. Šis ir viens no vissarežģītākajiem skaņdarbiem mežraga repertuārā, jo bez pārāk lielas atpūtas nemitīgi jāspēlē augšējais reģistrs. Latvijā šo darbu iestudē labi ja reizi desmit gados, tāpēc visai mežragu saimei tas bija liels notikums. Atskaņojuma kvalitāte bija ļoti augstā līmenī (recenzijas autors ar savu profesionālo kretinismu zina gandrīz katru noti šajā darbā), visas kvarteta balsis bija līdzsvaroti nosegtas un katram bija skaidrs savs uzdevums. Kopumā – triumfs.

Koncerta programmas izvēle bija visnotaļ raiba un savdabīga. Likās, ka Haidns un Šūmanis nekādā veidā neiet kopā ar Maincu un Berio, bet tieši tas bija īpašais koncertā – izteikts kontrasts laikmetos un krāsās!

Sigvards Jēkabs Skuja

VAI VIEGLI (NE)RADĪT?

Jau trešo nedēļu prokrastinēju, nerakstot šo recenziju... Svešvārds "prokrastinācija" ļoti strauji ir ieplūdis latviešu valodas vārdu krājumā. Burtiskā tulkojumā tas nozīmē – darbu vai veikamo uzdevumu atlikšana uz vēlāku laiku, taču manā pieredzē šādai vienkāršai darbībai ir vairākas blakusparādības, kā sevis šaustīšana, pēdējā brīža steiga, slinkums, izvairīšanās no darbības rezultāta un atbildības par to. Ar šo vārdu nav izveidojušās labas asociācijas, taču redzot, ka Rakstniecības un mūzikas muzejs to ir izmantojis kā galveno vadmotīvu savā patstāvīgajā ekspozīcijā "Prokrastinācija un radīšana" (kuratorē Elīna Drulle), man liek pārdomāt, kāda ir šī vārda īstā nozīme?

Ekspozīcijā kopā tiek ietverts un apskatīts 98 izcilāko latviešu rakstnieku un mūziķu radīšanas veidi un paradumi periodā no 19. gs. beigām līdz mūsdienām. Mani ieinteresēja tas, ka eksponāti nebija sakārtoti konkrētā hronoloģiskā secībā. Bija ļoti patīkami pētīt bez jau nosacīta grafika; tas ļāva brīvāk plūst caur istabām un, manuprāt, personīgāk iepazīt sev mīļos rakstniekus un mūziķus. Turklāt ekspozīcija ir ļoti interaktīva no skaņdarbu klausīšanās līdz pat vingrošanai ar Raini. Man šķiet, ka šie aspekti palīdz piesaistīt plašākas publikas uzmanību un veicina interesi un tālāku kultūras izpēti cilvēkiem, īpaši, jauniešiem, kas neko daudz par šiem dižgariem nezina. Lai gan ekspozīcijas forma ir ļoti brīva, tā ir sadalīta 9 telpās jeb kategorijās - pēc dažādiem prokrastinācijas veidiem. Man sākumā bija grūti saprast, kā prokrastināciju var kategorizēt un vai tas ir vajadzīgs, jo prokrastinācija tiešām, lasot aprakstus, ir ļoti dažāda un personīga katram cilvēkam. Jāatzīst, muzeja telpas nav īpaši lielas un katram māksliniekam ir atvēlēts tikai mazs stūrītis. Protams, kopumā skatoties, tas veido ļoti labu un estētisku muzeja atmosfēru, taču viss ir ļoti piesātināti un informācijas vienā brīdī kļūst par daudz, tā kļūst grūti uztverama. Muzejam jāvelta vairākas apmeklējuma reizes vai vismaz vairākas stundas, ja tiešām ir vēlme izpētīt visu, kā arī pacieņoties prologā un mansardā.

Galū galā, pētot ekspozīciju, nonācu pretrunā ar sevi par vārda "prokrastinācija" nozīmi, jo biju pieņēmusi tās negatīvo nokrāsu – kā to, ko nevajadzētu stāstīt vai par ko vajadzētu nokaunēties. Taču ekspozīcijā jēdzienam ir pilnībā cita nozīme: izstādē prokrastinācija ir parādīta kā radīšanas process, prāta attīrīšana un iedvesmas avots. To norādīja arī ekspozīcijas māksliniece Anna Heinrihsone; viņi skatās uz šo terminu no cita skatupunkta - tā ir iedvesma. Manuprāt, ja mainītos attieksme un domāšana par šo fenomenu, tas veicinātu vēlmi kaut ko

radīt, jo tas jau mums, māksliniekiem, ir pamatā – radīšana. Protams, prokrastinācija, šaubas un grūtības par radīšanas procesu nepazudīs, taču man liekas, ka ir iespējams un vajadzētu prokrastinēt apzināti, kā Vizma Belševica sitot zoli vai Kārlis Skalbe vērojot. Man šķiet, ka ekspozīcija kā pazušana laikā un telpā var kļūt par lielisku prokrastinācijas-iedvesmas avotu, izjūtot, ka arī izcilākie rakstnieki un mūziķi ir bijuši cilvēki ar savām šaubām, neziņu un paradumiem. Kā rakstīts ekspozīcijas manifestā: "Mēs meklējam impulsus un iedvesmu visdīvainākajās vietās un veidos. Mēs iedvesmojamies viens no otra, no pasaules. Mēs gribam būt labākie pasaulē. Mēs nesam gaismu, izglītību, kultūru."

Rūta Lejiņa

SPORTOSIM UN KRITIZĒSIM

Šoreiz jaunākajiem klausītājiem domātās Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra koncertizrādes tēma bija sports, un Lenesons kopā ar draugiem Pelī un Loko izmēģināja dažādus sporta veidus, meklējot sev piemērotāko. Pirmais, kas 17. janvāra koncertā manī radīja sašutumu, bija moments leļļu izrādes sākumā, kad Pele stāstīja, ka viņai nepatīk savs vēders un viņa vēlas viduklīti kā lapsenei. Šajā epizodē saskatīju toksisku skaistuma standartu normalizēšanu, kas nav veiksmīga izvēle jokam bērnu izrādē. Situāciju vēl vairāk sakāpināja tas, ka šim vēstījumam tika izvēlēts tieši sieviešu tēls. Reālas problēmas, ar kuru saskaras daudzas jaunas meitenes, pārvēršana par joku, izmantojot stereotipus, nav morāli attaisnojama. Kopumā Peles tēls bija ļoti vienkāršots un plakātisks. Viņa atteicās no pārāk negracioza un negalanta sporta veida tikai tādēļ, ka, viņasprāt, tas neatbilst meitenēm.

Koncertizrādes pirmās daļas programmā, ko atskaņoja Latvijas Nacionālais orķestris diriģenta Jēkaba Krista Kalniņa vadībā, bija ļoti krāšņa un ilustratīva klasiskā mūzika, kas izcili noturēja bērnu uzmanību. Lieliski iederējās vijolnieces Noras Gaujas solo ar orķestri Franča Šūberta virpuļošajā "Bitītē". Noslēgumā skanošā Arama Hačaturjana pazīstamā "Zobendeja" no baleta "Gajanē" palika atmiņā ar savu enerģiju un liesmu.

Otro koncertizrādes daļu ieskandināja trīs topošo komponistu jaundarbi. Iedomājoties, ka man pašai būtu jāuzraksta skaņdarbs par sportu, uzreiz prātā nāktu izteikti ilustratīva instrumentācija un konkrēts sižets. Tomēr līdz ar to rastos grūtības saglabāt savu individuālo komponēšanas stilu – tieši šo problēmu saskatīju arī jaundarbos.

Sākumā klausītāji nokļuva "Uz viļņa", ko komponējusi Elžana Šaripova. Perkusijas izveidoja ūdens un jūrmalas smilšu ainu, tomēr kopējā forma un domas virzība atskaņojumā netika pilnvērtīgi atklāta. Līdzīga problēma bija ar Lindas Dambergas skaņdarbu "Basketbola ritmi", kuru, pēc pašas autores personiskā sarunā paustiem vārdiem, atskaņoja neveiksmīgi, padarot to par nesaprotamu skaņu kopumu. Iespējams, jauno diriģentu vairāk saista klasiskāka un ilustratīvāka mūzika, jo Almas Kalniņas darbā "Hokejs" ("LeNeSOns mācās slidot") bija skaidri saprotams hokeja spēles sižets ar svilpes un taures elementiem. Koncertu noslēdzot, orķestris atskaņoja Edgara Mākena "Sacīkstes" no izrādes "Loranga", ko simfoniskajam orķestrim aranžējis Ernests Mediņš.

Interesanta pieredze un vēlme izteikt savu viedokli – tā es apkopotu šo koncertizrādi. Lai arī šoreiz recenzijā pārsvarā dominē kritiskas atziņas, es tomēr vēlētos atgriezties savā bērnībā un apmeklēt LeNeSOna koncertus pašiem mazākajiem.

Karīna Damberga

MĀKSLAS INDES REZIGNĀCIJA

Ekonomiski stagnētā laikā, kad valdīja vīrs ar biežām uzacīm, neskatoties uz ideoloģisko spiedienu un cenzūru, Agris Engelmanis sāka veidot savu daiļrades līkni. Tie bija 1970. gadi, kad Latvijā modernisms mūzikā nebija tik bieži sastopams kā rietumos. Jaunās vēsmas drīzāk iešūpoja folkloras vilni, kas parādīja senākus folkloras slāņus ar laikmetīgiem mūzikas izteiksmes līdzekļiem, cenšoties atbildēt uz nācīgas, kultūras un valodas izdzīvošanas jautājumiem. Un arī Engelmanis bija starp meklētājiem un jauna ceļa gājējiem. Viņš bija "domāts mūzikas sacerēšanai". Viņš bija saindēts ar mūziku. Taču, kā tas bieži mēdz notikt, arī šis komponists nespēja pārplēst materiālisma okeānu un upurēja savu dārgo laiku administratīvam darbam. Tomēr,

neskatoties uz grūtībām, viņš spēja radīt daudz kvalitatīvas mūzikas – kora dziesmas, kameramūziku, simfonisko mūziku, oratorijas un arī rekviēmu.

Agra Engelmaņa rekviēms 28. martā Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars" piedzīvoja savu otro atskaņojumu. Šo rekviēmu viņš apzināti izvēlējās nepabeigt, bet atstāt vietu turpinājumam. Šī izvēle pamatojama gan ar Mocarta traģisko likteni, gan arī ar vispārēju vēlmi tik monumentālu darbu noslēgt ar atvērtu jautājumu, uz ko nav viennozīmīgas atbildes, un šoreiz savu atbildi uz šo jautājumu piedāvāja komponists Ēriks Ešenvalds ar IX daļu *In paradisum*.

Runājot par Engelmaņa daiļradi, jāpiemin krasās atšķirības starp vokālo un instrumentālo mūziku. Viņa kameramūzika un simfoniskā mūzika atklāj vairāk modernās mūzikas šķautņu nekā viņa kormūzika, tāpēc vokālā un instrumentālā mūzika šķita kaut kas neapvienojams. Un tikties jāatzīst, ka Engelmaņa spēja apvienot neapvienojamo bija redzama ļoti skaidri. Mans priekšstats par šo rekviēmu bija radies no kora partiju izspēlēšanas klavieru skanējumā, taču, ar šīm zināšanām izdzirdot opusa pirmās taktis, radās jautājums, vai koncerta secība nav sajaukta vietām, jo tik krāšņu, traģisku un spriedzes pilnu ievadu un arī turpmāko simfoniskā orķestra lietojumu nevarēja paredzēt ne no šīs kora partitūras, ne arī no iepriekš dzirdētās Engelmaņa simfoniskās mūzikas, kas liecina par absolūti neatkarīgu orķestra un kora saskaņas lietojumu.

Arī rekviēma uzbūve inovāciju ziņā neatpaliek. Lai gan Engelmanis negāja Melngaiļa pēdās un nerakstīja to latviešu valodā, kā tas sākotnēji bija plānots, viņš atvēra formu, atstājot vietu turpinājumam, un mainīja tekstu, laužot kanonisko mugurkaulu. Mūsu tautas skaņražu pūrā nemaz nav tik daudz rekviēmu, lai tas šķistu kaut kas pašsaprotams, vēl vairāk – tie pāris rekviēmi, kas mums ir, nav "ikdienišķi" rekviēmi vai Mocarta vai Verdi tipa rekviēmi, tāpēc nepamatota šķiet to nepopularitāte un atskaņošanas retums.

Latviešu Zīsmejera Ērika Ešenvalda uzrakstītā noslēguma daļa *In paradisum* ir kā saules stara glāsts pēc vētras. Šī mūzika bija pretējais

Engelmaņa dramatiskās mūzikas krasts vai tonālāka viņa garīgi atslābinātās mūzikas versija. Engelmanis bija garīgs cilvēks, kuram daba bija galvenais iedvesmas avots. Viņš nekomponēja pie klavierēm, bet gan staigājot pa mežu, klausoties putnu dziesmas un pievēršot uzmanību katra tārpiņa centieniem tikt pamanītam. Viņš ticās pēc garīgu vērtību stabilizācijas, nevis materiālu labumu iegūšanas un nevarēja pieņemt netaisnību pasaulē. Ešenvalds šo sajūtu un Engelmaņa būtību ir uztvēris, iepazīs un ietēpis demokrātiskā mūzikā. Engelmaņa rakstītajā mūzikā nav nevienas liekas notes, katra skaņa ir piesātināta un pamatota, un Ešenvalda pazemīgi pierakstītā patstāvīgā mūzika neatpaliek.

Šis koncerts izcēlās ar piesātinātību. To neatšķaidīja ne ar Berliozas Fantastisko simfoniju, ne arī ar kādu Baha svītu, bet gan papildināja ar speciāli šim notikumam rakstītu Andra Vecumnieka *Sinfonia G Saule*. Šajā vokāli instrumentālajā simfonijā ar kori un solistu tika izmantota Engelmaņa dzeja, kas iecēla saulē vēl vienu šī fenomenālā cilvēka skartu mākslas veidu. Atšķirībā no Engelmaņa mūzikas valodas, Vecumnieks ir tonālāks, taču tas nenozīmē, ka tādējādi arī vienkāršāks, tieši pretēji – Vecumnieka kora valoda ir komplicētāka par Engelmaņa joviāli nolasāmo mūziku. Šeit var runāt gan par pieejamo atskaņotāju spējām, gan par tematiski saturiskiem aspektiem, kas materializējas notīs, taču uz šo jautājumu nav viennozīmīgas atbildes. Šī skaņdarba kontekstā gribētos uzsvērt Annijas Kristiānas Ādamsones un Andra Vecumnieka materiāla un izpildījuma saskaņu. Par Ešenvalda pierakstīto daļu, kur arī solo izpildīja tā pati dziedātāja, nevarētu teikt to pašu. Manuprāt, šīs notis nespēja parādīt solistes balsi visā tās krāšņumā. Varbūt tas ir pamatojams ar apskaņošanu vai citiem akustiskiem faktoriem, jo ieraksta skanējums likās veiksmīgāks par klātienes versiju, tomēr jāatzīst, ka tā nav pirmā reize, kad par šo tandēmu jāizsakās ar nelielu vilšanos. Valsts akadēmiskais koris "Latvija" spēj nograut *fff* tikpat vērtīgi, cik nočukstēt *ppp*. Vienīgi izskatījās, ka pustukšais kora balkons neiebilstu pret vēl kāda kora pievienošanos, kā tas sākotnēji bija iecerēts.

Man ir ļoti liels prieks, ka vismaz šajā Andra Vecumnieka simfonijas saulrietā Agris Engelmanis tiek popularizēts gan kā komponists, gan dzejnieks (bez kā viņš bija arī mākslinieks,

tēlnieks, kurš nodarbojās arī ar aktiermākslu un kosmosa idejām). Manuprāt, Engelmaņa mūzika ir pārāk vērtīga, lai tik publiski tiktu aprakta ar vieglāk uztveramu komponistu daiļrades smiltīm. Viņš jau ilgi ir palicis ēnā nesaprasts. Ir pienācis laiks celt gaismā šo neatkārtojamo daiļradi. Cik mēs to dzērvju vēl, lai kādai apcirptu spārnus?

Jasmīna Marija Enģele

DĀRZS UN MEDUS KOPĀ? (FEAT. JVLMA DARBINIEKI)

Pirms vesela mēneša, vai arī pat vēl senāk, ja lasi šo tālajā nākotnē, uz Rīgas un Daugavpils ielām varēja sadzirdēt maigu un delikātu čella mūziku, skaļas, krāšņas un atkal skaļas trompetes partijas, un visbeidzot vienu lielu skaņu masu. Šoreiz tas nebija neapturams spēks PRET nekustīgu objektu, bet gan neapturams spēks AR nekustīgu objektu. Divu hipopotamu pulks, divi arhibīskapi un viens karalis sanāca kopā, lai ļaudīm parādītu trīs pasaules brīnumus – Jāņa Ivanova čellkoncertu, Aleksandra Arutjunjana trompetes koncertu un Johannesa Brāmsa Ceturto simfoniju. Pa ceļam izveidojās vairāki negaidīti pārsteigumi, tai skaitā, nošu un ritma kļūdas, taču protams – arī interesantas un majestātiskas interpretācijas. Ceru, ka visi jau saprot, ka runāju par 13. un 14. marta EDMS un JMRMV simfoniskā orķestra koncertu "pa-ceļam", ar kura palīdzību daudz ko jaunu atklāju gan par mūsu skolas audzēkņiem, gan Jāzepa Mediņa skolas audzēkņiem un pat JVLMA darbiniekiem.

Esmu liels Jāņa Ivanova fans, it īpaši viņa čellkoncerta otrajai daļai, tāpēc, kad uzzināju, ka tieši šis darbs tiks atskaņots, un vēl pie tam solista lomā būs izcilais, foršais un mīļais Toms Augusts Goba (noteikti izlasiet arī manu rakstu par viņu!) devos uz koncertu. Maestro Gobība savu pienākumu veica perfekti, izceļot, cik iespējams, dinamiskās nianšes un droši orientējoties skaņdarbā. Čella partijas spēle aizrāva elpu un tās liriskā izteiksme aizkustināja sirdi. To pašu nevarētu teikt par orķestra skanējumu. Pirms izsaku savas domas par niansēm, man ir jāizceļ – man ļoti patika, ka šāds koncerts tika organizēts un ka kļuvām saliedētāki, un noteikti ceru redzēt ko līdzīgu nākotnē! Bet... viens mazs mīnusiņš koncertā bija orķestra atskaņojums, kur ķibeles bija aiz katras trīspadsmitās takts, un ne tikai es, bet arī citi novēroja, ka dažās vietās nebija kopējā saspēle un uzmanības pievēršana diriģentam dažiem bija salīdzinoši maza, kas kopējo skanējumu pasliktināja. Taču, lai gan izklausās, ka saku – viss ir slikti, tā noteikti nav. Jāņa Ivanova čellkoncerta izpildījums tik un tā bija skaists un iespaidīgs, taču, kā teorētiķim, šīs mazās nianšes un kļūdas tomēr liek sirdij sāpēt.

Trompetes koncertu varētu likt pilnīgā pretstatā čellkoncertam. Neesmu lielākais trompetes mīlētājs, tāpēc daudz ko minēt nespēju. Nevaru konstatēt kādas konkrētās atskaņošanas kļūmes, izņemot jau iepriekš minēto, taču krasā skaļuma un tembrālā maiņa bija nedaudz par daudz manām smadzeņu šūnām, tomēr skaņdarbs tik un tā bija interesants ar savu asumu un enerģiskumu. Koncerta beigās klausījāmajiem Brāmsa Ceturto simfoniju, kas no mūzikas viedokļa, ir kā viduspunkts starp Ivanova čellkoncertu un Arutjunjana trompetes koncertu. Īsiem vārdiem sakot – skaists un izcils pasākuma noslēguma darbs. Vērts pieminēt, ka, manuprāt, mediņiem šeit vislabāk sanāca saspēlēties ar mūsu orķestri. Jākritizē arī operatori, jo, stāvot pie koncertu filmējošajām kamerām, dažs labs no viņiem skatījās telefonā ar skaņu – vairākkārt pianissimo brīžos mobilās ierīces skaņas ieņēma solista lomu, un, sēžot gandrīz pie pašas kameras, jutos kā visslielākais upuris.

Priecājos par šāda veida koncertu un ceru, ka mediņi kaut kad pie mums atgriezīsies (vai mēs pie viņiem), lai veidotu vēl kādu skaistu koncertu. Visus iepriekš minētos komentārus nevēlos akcentēt kā kaut ko šausmīgu, bet gan kā pieturas punktus, ko varētu uzlabot tālākajiem koncertiem.

Ernests Pauls Pozemkovskis

NĀVI PIEŠĶIR CILVĒKIEM, BET ROKAS NOST NO KAKŠIEM

Ja reiz pienāk laimīgā diena, kad esi “nocopējis” biļeti uz pasākumu “Angārā”, nepaej vairākkārtīgi garām (kā to noteikti neizdarīja raksta autors) šī noslēptā bāra ikdienišķajai, iekšpagalmveidīgajai ieejai. To rotā sārta, apaļa zīme ar uzrakstu “Tallinas kvartāls” ar lielu melnu T burtu, no kura šķietami izriet divi balti, minimālistiski spārniņi. Ja esi klāt laicīgi, pasēdi un izbaudi krāšņās fasādes amizantās dekorācijas, skaiti Teletūbijus vai uzkod kaut ko “Ezītī miglā”. Neskaties pulkstenī, jo, kad pienāks laiks, visi pagalmā stāvošie sāks veidot rindu, lai tiktū iekšā. Un, ja kavējies, neuztraucies! Tā pati cilvēku burzma tevi sagaidīs, jo viņi joprojām stāvēs rindā. “Angārs” no ārpusē varbūt neizskatās ļoti liels, taču iekšā ietilpst pārsteidzoši daudz cilvēku!

7. februāra pievakarē “Angārā” pulcējās kupls ļaužu pulks, un kā zināms, ja afišā teikts, ka koncerts sāksies 20:00, tas sāksies 21:00. Draugi un radi, kas, tuntuļojoties pa sniegu, atnāca pusstundu vēlāk, varēja sasildīties, gaidot, kad Juris Simanovičs pārņems maigi izgaismotās skatuves grīdu.

Skaņotāji šim pasākumam bija saudzīgi, taču ne vieglprātīgi. Stāvot otrā zāles galā, varēja skaidri dzirdēt ik katru zilbi, akordu, ģitāras pieskārienu un sintizatora pīkstienu. Stāvot pašā priekšā, ausis ne plīsa, ne nokrita – skaņa gludi plūda pār galvu un piepildīja visu telpu, veicinot ērtu, omulīgu un patīkamu gaisotni. Arī apgaismojums nebija nāvīgi apžilbinošs vai bīstami tumšs. Tieši tik, cik vajadzīgs, lai redzētu, kur esi, kam stāvi blakām un cik pirkstu katras plaukstas galā. Temperatūra bija perfekta, un kopējā atmosfēra bija veidota ļoti sabalansēti un patīkami.

Juris Simanovičs, neizplūstot diži garās runās, mierīgā tempā klausītājus izveda cauri dziesmu sarakstam, un ar katru dziesmu viņam līdzī dziedāja arvien vairāk un vairāk klausītāju. Pa vidu divas dziesmas duetā viņš nodziedāja ar Keitiju Bārbali – unikāls tembru mikslis, kas, lai arī sākumā likās nedaudz savāds, saskanēja ļoti harmoniski un dzidri, kā olis un strautiņš, kas tam tek pāri. Pēc tam Keitija uz mirkli nozuda, bet publika ar uzlādētu entuziasmu klausījās un dziedāja līdzī. Galu galā, lūgts būt otrā balss muzikālajā dialogā dziesmā “Mīlas stratēģijas”, cilvēku pulks teju uzplauka. Varēja dzirdēt katru balsi – jaunu, vecu, dziļu, spalgu. Pēc aptuveni pusstundas, kas paskrēja kā nebijusi, ar (joprojām) stāvošām ovācijām, Juris nokāpa no skatuves, un pēc īsas pauzes to pārņēma Keitija Bārbale un “Četri Radiatori”.

Keitija “Četru radiatoru” (Aleksandrs Barons, Valters Vaivods, Alise Keita Drivniece un Kristaps Hermanis) pavadījumā, ievadot priekšnesumu ar Latvijas Republikas Satversmes pantu lasījumu, izrādīja savas mūzikas tehnisko un žanrisko daudzveidību, simbolismus pašrakstītajos pantos un fantastisko humora izjūtu, starp dziesmām uzrunājot klausītājus gan nopietni, gan pavisam nenopietni. Bija jūtama degsme, publika ar lielu aizrautību dziedāja līdzī, lēkāja, un minēja nākamās dziesmas nosakumu, skandinot “Latvija!” tik ilgi, kamēr Keitija tos apklusināja.

Šī koncerta daļa bija garāka un bagātāka, bet, tāpat kā ar Simanoviču, pēc koncerta beigām gribējās vēl un vēl. Pat pēc aizrautīgas “Vēl vienu!” vētras apmierināšanas ar īsu “papildporciju”, varēja just nemiera ņirboņu ikkatrā solī, kas pameta zāli, vai nu dodoties pie plašu klāsta, vai pie jakām, lai nozustu aukstajā februāra gaisā.

Abu mūziķu daiļradei ir savas unikālās iezīmes, kas tos izceļ uz kopējā latviešu mūzikas fona, bet dziesmu vārdu un simbolu klāsts, lai arī atšķirīgs, tiek pasniegts ar brīžiem līdzīgu piegāršu, rokrakstu un sajūtu. Tāpēc, apvienojot abas šīs zvaigznes, nonācām pie līdzsvarota, bagātīga un dziļi baudāma vakara.

Petra Elza Stalidzāne

SKOLOTĀJI UN VIŅU DZĪVES GUDRĪBAS

IVETA GRUNDE

"Tu mums vēl esi vajadzīgs dzīvā formā"

"Es giljotīnu aizmirsu mājās"

"Viņi visi slimoja ar Vāgneru"

RŪDOLFS VANKS

"Ja Lists dzīvotu tagad, viņš izmantotu *Instagram*"

GUNTARS GRITĀNS

"Cik maz jūs esat, un puse vēl neklausās"

IEVA ROZENBAHA

"Harmonija ir slinko cilvēku priekšmets, pēc iespējas mazāk kustības. Ļoti neveselīgi"

"Lai Dievs ar labemol minoru, ejam pie nākamā"

ANDRIS DZENĪTIS

"Vijole ir tāds histērisks instruments"

INGA ĻIPUNCOVA

"Tas produkts garšoja pēc Mendelejeva tabulas"

Foto - Alise Sējāne

Dārziņu teorētiku avīze Nr. 2

**Izdevējs - NMV Emīla Dārziņa mūzikas skolas
mūzikas vēstures, teorijas un kompozīcijas
nodaļa**

Redakcija:

**Jasmīna Marija Enģele
Ernests Pauls Pozemkovskis
Petra Elza Stalidzāne
Sigvards Skuja
Karīna Damberga**

Teksta Redaktore - Ieva Āne-Miķelsone

**Atbildīgais redaktors Andris Dzenītis
edms@nmv.gov.lv**

2026

Pārpublicēšanas gadījumā - atsauce obligāta